

การดำเนินงานวิจัย

การศึกษาปัญหาและสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับชาวเขา

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ทั่วทดลองเป็นชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับชาวเขาจากเอกสารต่าง ๆ ตลอดจนฟังการบรรยายโดยผู้มีประสบการณ์คนชาวเขา และเพื่อให้เข้าใจสภาพของชาวเขาอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงเดินทางไปสำรวจชาวเขาที่หมู่บ้านชาวเขาบริเวณศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขาจังหวัดแม่ฮ่องสอนและบริเวณใกล้เคียงด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ 8 อย่าง คือ

1. หลักสูตรพิเศษสำหรับโครงการทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขาของแผนกวิชาประถมศึกษา ซึ่งได้แก้ไขปรับปรุงแล้ว
2. หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขา ของแผนกวิชาประถมศึกษา จำนวน 3 เล่ม
3. คู่มือครูวิชาฟังและพูดภาษาไทยสำหรับใช้กับหนังสือแบบเรียนตามข้อ 2 และบทฝึกพูดประกอบหนังสือแบบเรียนซึ่งจะกล่าวต่อไป คู่มือครูดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากของเดิมและสร้างขึ้นเองเพิ่มเติมด้วย
4. บทฝึกพูดประกอบหนังสือแบบเรียนเพื่อฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยครอบคลุมเนื้อหาสาระในแบบเรียนตามหลักสูตรพิเศษและสอดคล้องกับหน่วยการสอนทั้ง 5 หน่วย
5. แบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาฟังและพูดภาษาไทยซึ่งได้ปรับปรุงเล็กน้อยจากแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาฟังและพูดภาษาไทยที่นายชัยบุระ เขียวสวัสดิ์กิจสร้างขึ้นเพื่อการวิจัยปี 2516 และแบบทดสอบวิชาครูเบื้องต้นของแผนกวิชาประถมศึกษาสำหรับ

ใช้วัดความรู้ของผู้รับการฝึกอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรม

6. แบบนิเทศการสอนแบบปรนัย ซึ่งปรับปรุงจากระบบแฟลนเคอร์ส

7. แบบประเมินผลการฝึกสอนของแผนกวิชาประถมศึกษาซึ่งได้แก้ไขปรับปรุงเพื่อการวิจัยนี้

8. แบบประเมินหนังสือแบบเรียนวิชาฟังและพูดภาษาไทย สำหรับเด็กชาวเขา ซึ่งนายชัยบุระ เขียวสวัสดิ์กิจ สร้างขึ้นเพื่อการวิจัยปี 2516

การสร้างคู่มือครู

เพื่อเป็นแนวทางในการสอนตามหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขา เมื่อผู้รับการฝึกอบรมออกไปปฏิบัติหน้าที่ ผู้วิจัยจึงได้สร้างคู่มือครูวิชาฟังและพูดภาษาไทยเพื่อใช้คู่กับหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขาและบทฝึกพูดประกอบหนังสือแบบเรียนดังกล่าว โดย

1. ปรับปรุงแก้ไขคู่มือครูวิชาฟังและพูดภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ซึ่งนายชัยบุระ เขียวสวัสดิ์กิจ¹ สร้างขึ้นเพื่อการวิจัยการสอนฟังและพูดภาษาไทยแก่เด็กชาวเขาเมื่อปีการศึกษา 2516

2. ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผู้วิจัยได้สร้างคู่มือครูวิชาฟังและพูดภาษาไทยสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้คู่กับหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขาเล่ม 3 ซึ่งมีวิธีการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรพิเศษสำหรับโครงการทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา วิชาฟังและพูดภาษาไทย หลักสูตร โรงเรียนชาวเขาพุทธศักราช 2508 และหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 ของกระทรวงศึกษาธิการ

2.1.2 แบบเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขาของแผนกวิชาประถมศึกษา เล่ม 1 - 3

¹ชัยบุระ เขียวสวัสดิ์กิจ, คู่มือครูวิชาภาษาไทย (ฟัง-พูด) สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 (อค์สำเนา).

2.1.3 คู่มือครูวิชาฟังและพูดภาษาไทยสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2
ที่นายชัยบุระ เขียวสวัสดิ์กิจ สร้างขึ้นเมื่อปีการศึกษา 2516

2.1.4 คู่มือครูวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ของหน่วยศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา

2.2 กำหนดรูปแบบของคู่มือครูเป็นช่อง ๆ แต่ละช่องได้เสนอแนะรายละเอียด
ไว้ตามลำดับดังนี้

ช่องที่ 1 วัน เวลา ที่สอน

ช่องที่ 2 ความมุ่งหมาย

ช่องที่ 3 เนื้อเรื่อง

ช่องที่ 4 กิจกรรมการสอน แบ่งเป็น

ขั้นนำ เป็นกิจกรรมการสอนที่จะช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน
ให้สนใจบทเรียนด้วยวิธีต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของเนื้อหา

ขั้นสอน เป็นกิจกรรมการสอนที่เป็นวิธีสอนแบบต่าง ๆ ตามความ
เหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรมในขั้นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วและแม่นยำ
และยังเสนอแนะวิธีใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนไว้ด้วย

ขั้นสรุป เป็นกิจกรรมการสอนที่จะช่วยย้ำหรือทบทวนบทเรียนใน
แต่ละบทให้ผู้เรียนเข้าใจดียิ่งขึ้น

ช่องที่ 5 อุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่นหรืออาจสร้างขึ้นเองได้ สำหรับการ
สอนครั้งนั้น ๆ

ช่องที่ 6 การประเมินผล เสนอแนะวิธีประเมินผลแบบต่าง ๆ สำหรับ
บทเรียนแต่ละบท พร้อมทั้งวิธีติดตามผลการปฏิบัติและการตรวจผลงาน

ช่องที่ 7 หมายเหตุ สำหรับบันทึกพฤติกรรมระหว่างการสอนปฏิบัติการของ
เด็ก ตลอดจนข้อสังเกตต่าง ๆ ของครู

2.3 ดำเนินการสร้างโดยยึดความมุ่งหมายของการสอนฟังและพูดภาษาไทยจาก
หลักสูตรพิเศษเป็นแนวทางโดยให้สอดคล้องกับแบบเรียน บทฝึกพูดประกอบหนังสือแบบเรียนและ
หน่วยการสอนทั้ง 5 หน่วย คือ

- หน่วยที่ 1 ฉันเป็นคนไทย
 หน่วยที่ 2 ชีวิตที่มีความสุข
 หน่วยที่ 3 บ้านเมืองของเรา
 หน่วยที่ 4 บุคคลที่เรายกย่อง
 หน่วยที่ 5 หลักการที่เราเชื่อถือ

ในการฝึกอบรมครั้งนี้ ทุกครั้งที่เขาเรียน ผู้รับการฝึกอบรมจะมีหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กเขา และได้รับแจกคู่มือครูที่ใช้กับหนังสือแบบเรียนนั้นเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม ผู้รับการฝึกอบรมจะได้รับคู่มือครูวิชาฟังและพูดภาษาไทยครบตามรายละเอียดของเนื้อหาในแบบเรียนซึ่งผู้รับการฝึกอบรมสามารถนำไปสอนเด็กเขาได้ทันที

(โปรดดูตัวอย่างคู่มือครูวิชาฟังและพูดภาษาไทยจากภาคผนวก)

การสร้างบทฝึกพูดประกอบหนังสือแบบเรียน

เนื่องจากการสอนฟังและพูดภาษาไทยแก่เด็กเขา เขาไม่สามารถนำเอาเนื้อหาในหนังสือแบบเรียนมาสอนได้โดยตรง ประกอบกับการฟังและพูดเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งของภาษาไทย ผู้วิจัยจึงได้สร้างบทฝึกพูดประกอบหนังสือแบบเรียนเพื่อฝึกทักษะฟังและพูดภาษาไทย แก่เด็กเขา เขาขึ้นเป็นบทสนทนาสั้น ๆ จำนวน 40 บท ตามสถานการณ์สมมติจากสภาพการณ์ของชาวเขา แต่ละบทจะบอกไว้ว่าใช้ฝึกอะไร หรือเสริมบทเรียนบทใด มีวิธีดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของความมุ่งหมายของการสอนฟังและพูดภาษาไทย จากหลักสูตรพิเศษสำหรับโครงการทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กเขาของแผนกวิชาประถมศึกษา และหลักสูตรพุทธศักราช 2503 ของกระทรวงศึกษาธิการ

2. จัดทำบัญชีประมวลคำจาก

2.1 หนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยและวิชาอื่น ๆ สำหรับเด็กเขา ของแผนกวิชาประถมศึกษาและหนังสือแบบเรียนสำหรับเด็กพื้นราบของกระทรวงศึกษาธิการ

2.2 คำพื้นฐานจากรายงานการสำรวจประมวลคำของเด็กวัยเริ่มเรียนของกองวิจัย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และคำพื้นฐานสำหรับการสอนอ่านในระยะ

เตรียมพร้อมเพื่ออ่าน จากคู่มือครูสอบภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

2.3 คำที่เป็นปัญหาในการออกเสียงของชาวเขา ซึ่งนายสำเร็จ วรรณสถิตย์² ได้ประมวลไว้จากการวิจัยการสอนฟังและพูดภาษาไทยแก่เด็กชาวเขา เมื่อปีการศึกษา 2515

2.4 คำอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสมกับสภาพและการรับรู้ของเด็กชาวเขา

3. กำหนดรูปแบบของบทฝึกพูดเป็นบทสนทนา ทั้งนี้ เพราะเห็นว่าการสนทนาเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับการฟังและพูด จึงสามารถฝึกทักษะฟังและพูดภาษาไทยให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงได้ ซึ่งการฝึกทักษะให้โดยฉพาะต้องฝึกกับสถานการณ์ที่ใกล้ความจริงมากที่สุด³

4. นำประมวลคำดังกล่าวมาสร้างเป็นบทสนทนาสั้น ๆ ตามสถานการณ์สมมติจากสภาพการณ์ของชาวเขา โดยให้สอดคล้องกับหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขา และหน่วยการสอนทั้ง 5 หน่วย ดังกล่าวแล้ว

5. นำบทฝึกพูดประกอบหนังสือแบบเรียนสำหรับเด็กชาวเขาที่สร้างขึ้นให้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข

6. ปรับปรุงแก้ไขบทฝึกพูดตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

7. พิมพ์บทฝึกพูดประกอบหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขาเป็นรูปเล่ม แล้วนำไปใช้ในการฝึกอบรม

บทฝึกพูดประกอบหนังสือแบบเรียนวิชาฟังและพูดภาษาไทยที่เสนอในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้แสดงให้เห็นความมุ่งหมายและวิธีการสร้างในแต่ละบทดังต่อไปนี้

²สำเร็จ วรรณสถิตย์, "การสอนฟังและพูดภาษาไทยแก่เด็กชาวเขา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).

³Jarolimek John, Social Studies in Elementary Education (New York: Macmillan Company 1963), p. 61.

คำชี้แจงในการสร้างบทฝึกพูดประกอบหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กๆ

เล่ม 1 - 3

บทฝึกพูดประกอบแบบเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กๆ นี้สร้างขึ้นตามหลักการดังต่อไปนี้

1. บทฝึกพูดที่ 1 - 9 สร้างเป็นบทฝึกพูดประโยคง่าย ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยไม่ได้เน้นการฝึกทักษะ ฟังและพูดคำใดโดยเฉพาะ แต่มุ่งฝึกทักษะการฟังและพูดภาษาไทย ประโยคง่าย ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการฟังและพูดต่อไป ในขณะที่เดียวกันก็ได้สอดแทรกแนวคิด และค่านิยมบางประการไปพร้อมกันด้วย

2. บทฝึกพูดตั้งแต่บทที่ 10 ขึ้นไปเป็นการฝึกทักษะฟังและพูดคำที่ประมวลไว้ในบัญชีประมวลคำตามลำดับเนื้อหาในแบบเรียนวิชาภาษาไทย เริ่มจากคำที่สะกดในมาตราแม่ ก กา กง กน กม ฯลฯ ซึ่งคำที่สะกดในมาตราตัวสะกดดังกล่าวออกเสียงง่ายและสะดวก ย่อมเหมาะสมกับการฝึกขั้นแรก ๆ ที่จะท่องง่ายและสะดวกต่อผู้ฝึก อีกทั้งยังจะเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้ฝึกได้พยายามฝึกในขั้นต่อไปอีกด้วย ในการฝึกทักษะฟังและพูดคำแต่ละมาตราตัวสะกด ในบทฝึกพูดจะเน้นเฉพาะคำที่คงการฝึกและคำที่เคยฝึกผ่านมาแล้วเท่านั้น ส่วนคำที่ยังไม่ได้ฝึกจะไม่นำมาใช้ นอกจากจะมีความจำเป็นที่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้จริง ๆ ทั้งนี้เพื่อต้องการใช้บทฝึกพูดหนึ่ง เป็นรากฐานของอีกบทหนึ่งต่อเนื่องกันไป

3. การสร้างบทฝึกพูดสร้างจากสถานการณ์สมมติที่ง่ายและใกล้ตัวผู้รับการฝึกไปหายาก และไกลออกไป

4. บทฝึกพูดนี้สร้างตามแนวเนื้อหาในหนังสือแบบเรียนบางครั้งจึงมีบทฝึกซ้ำกัน แต่เนื้อหาต่างกัน ทั้งนี้เพราะเนื้อหาหนังสือแบบเรียนบางบทมีหลายตอน ผู้ที่นำบทฝึกพูดนี้ไปใช้จึงควรพิจารณาเลือกใช้ตามความเหมาะสม

5. เนื่องจากมีข้อจำกัดบางประการ บทฝึกพูดบางบทจึงไม่สมบูรณ์ทั้งการฝึกทักษะฟังและพูดคำ โดยให้สอดคล้องกับหนังสือแบบเรียนและหน่วยการสอนใด บทฝึกพูดนั้นจึงเน้นการฝึกทักษะฟังและพูดคำหรือเน้นการให้แนวคิดและค่านิยมทางสังคมอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ

บทฝึกพูดประกอบหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขา เล่ม 1 - 3

บทที่ 1 - 9

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดภาษาไทยประโยคง่าย ๆ โดยมีได้มุ่งฝึกคำใดโดยเฉพาะ เป็นการปูพื้นฐานการฟังและพูดภาษาไทย
2. เพื่อให้แนวคิดบางประการ เช่น แนวคิดเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล (บทที่ 1, 6) ความรับผิดชอบครอบครัว (บทที่ 2, 3, 7) สัมพันธภาพระหว่างครูกับผู้นักครอง (บทที่ 4) คุณค่าของภาษาไทย (บทที่ 5) และความรับผิดชอบโรงเรียน (บทที่ 9)
3. เพื่อฝึกการใช้คำหักทหาย ได้แก่คำสวัสดิ์และคำอื่น เช่น ขอบใจ เสียใจ
4. เพื่ออธิบายความหมายของคำ กำพรวา

วิธีการสร้าง

1. ใช้คำพื้นฐานจากบัญชีประมวลคำที่ได้ประมวลไว้โดยเพิ่มคำพื้นฐานให้มากขึ้นในบทต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้เป็นพื้นฐานในการฝึกทักษะฟังและพูดต่อไป
2. ใช้ประโยคง่าย ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
3. สร้างสถานการณ์จากสิ่งใกล้ตัวเด็กไปหาสิ่งที่ไกลตัวเด็ก

บทที่ 1

ฝึกฟังและพูดภาษาไทยประโยคง่าย ๆ

เปา : สวัสดิ์ เลาสู เธอสบายดีหรือ

เลาสู : สวัสดิ์เปา ฉันสบายดี แต่ของฉันไม่ค่อยสบาย

เปา : น้องเธอเป็นอะไรไปละ

เลาสู : เขาเป็นไขั้วรอนมาหลายวันแล้ว

เปศ : ทำไมเธอไม่ไปตามหมอมากูไชนอง เธอละ
 เลาสู่ : ฉันกำลังจะไปเดี๋ยวนี้นี้ ฉันไปก่อนนะ

บทที่ 2

ฝึกฟังและพูดภาษาไทยประโยคง่าย ๆ

คอฟู : นั้นเธอกำลังจะไปไหน
 อาชะ : พ่อใช้ให้เอาสินค้าไปขายในเมือง
 คอฟู : เธอจะไปอย่างไรละ
 อาชะ : ฉันจะเดินไป เธอจะไปกับฉันไหม
 คอฟู : ไมละ ฉันจะต้องไปช่วยแม่รคนนำผัก

บทที่ 3

ฝึกฟังและพูดภาษาไทยประโยคง่าย ๆ

มูติ : ที่บ้านเธออยู่กันกี่คน
 วังกา : ที่บ้านฉันอยู่กันสามคน มีพ่อ แม่ และตัวฉัน
 มูติ : พี่สาวเธอไปไหนเสียละ
 วังกา : เขาแต่งงานแล้วไปอยู่กับสามีของเขา
 มูติ : เธอก็คงช่วยพ่อแม่ทำงานคนเดียวนะซี
 วังกา : ใช่ แต่ฉันก็เต็มใจและมีความสุขดี

บทที่ 4

ฝึกฟังและพูดภาษาไทยประโยคง่าย ๆ

- คำพูด : เมื่อวานตอนเย็นครูไปที่บ้านฉัน
 คงที : ครูไปบ้านเธอทำไม
 คำพูด : ครูไปคุยกับพ่อดี เรื่องการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์
 คงที : ฉันอยากให้ครูไปเที่ยวบ้านฉันบ้าง
 คำพูด : วันต่อไปครูคงจะไปเยี่ยมบ้านเธอบ้าง

บทที่ 5

ฝึกฟังและพูดภาษาไทยประโยคง่าย ๆ

- อะซีอะ : อะสะเป เธอชอบวิชาอะไรมากที่สุด
 อะสะเป : ฉันชอบวิชาภาษาไทย
 อะซีอะ : ทำไมเธอจึงชอบวิชาภาษาไทย
 อะสะเป : เพราะถ้าเราพูดภาษาไทยได้จะทำให้เราพูดกันรู้เรื่องและเข้าใจดี
 อะซีอะ : จริงนะ เพราะชาวเขาแต่ละเผ่าต่างก็มีภาษาพูดของตนเอง ถ้าพูดภาษาไทยได้
 ทุกเผ่าจะพูดกันรู้เรื่องดี

บทที่ 6

ฝึกฟังและพูดภาษาไทยประโยคง่าย ๆ

- จะบุ : เธอมาโรงเรียนสายอย่างนี้ทุกวันหรือ
 จะพะ : เปล่าหรอก วันนี้ฉันต้องทำงานบ้านแทนแม่
 จะบุ : แม่เธอเป็นอะไรไปละ

- จะพะ : แม่ฉันไม่สบาย ลูกไม่ขึ้น
 จะบู : แม่เชอกินยาหรือเปล่า
 จะพะ : ที่บ้านไม่มียา เลิกเรียนฉันจะตามหมอไปคุณแม่

บทที่ 7

ฝึกฟังและพูดภาษาไทยประโยคง่าย ๆ

- พะทิฑู : ลกแธ เธอไม่ไปโรงเรียนเสียหลายวัน เป็นอะไรไปหรือ
 ลกแธ : แม่ฉันตาย ต้องอยู่ชวยงาน
 พะทิฑู : ฉันเสียใจควย ถ้าฉันรู้ฉันคงไปรวมงานควย
 ลกแธ : ขอบใจ งานศพแม่ฉันมีการเล่นควย
 พะทิฑู : คงมีคนไปเที่ยวกันเยอะขึ้นะ
 ลกแธ : ใช่ หนุ่มสาวหลายคู่ได้รู้จักกันที่บ้านฉัน

บทที่ 8

ฝึกฟังและพูดภาษาไทยประโยคง่าย ๆ

- ฑูพอ : เธอรู้ไหม แม่ของลกแธตายแล้ว
 สำเล : ฉันเพิ่งรู้เมื่อวานนี้เอง พะทิฑูเป็นคนบอก
 ฑูพอ : น่าสงสารลกแธนะ ที่ต้องกำพราแม่
 สำเล : กำพราเป็นอย่างไร ฉันไม่เข้าใจ
 ฑูพอ : คนที่กำพราแม่ คือคนที่แม่ตาย ต้องอยู่กับพ่อฝ่ายเดียว
 สำเล : ลกแธคงขาดความอบอุ่นไปบ้าง

บทที่ 9

ฝึกฟังและพูดภาษาไทยประโยคง่าย ๆ

- สำโจ : สวัสดีครับ อะเล วันนี้ครู...บอกให้เราไปโรงเรียนแต่เช้า
 อะเล : สวัสดีครับ สำโจ ผมเตรียมจอบไปช่วย ครูบอกว่าจะใช้ถังหย้าหน้าเสาธง
 สำโจ : จอบของผม พอมผมเอาไปไร ผมจะใช้มีดฟันหย้าแทน
 อะเล : ถ้าอย่างนั้น เรารีบไปกันเถอะ เคียวเพื่อนจะคอยนาน

บทที่ 10

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะ การฟังและพูดคำที่สะกดในแม่ ก กา
2. ให้แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นและการพูดจา

วิธีการสร้าง

1. คำที่ใช้ในบทนี้ เป็นคำที่สะกดในมาตราแม่ ก กา ทั้งสิ้น ไม่มีคำที่สะกดในมาตราอื่นปะปน เป็นคำที่ออกเสียงง่ายและสะดวก เหมาะแก่การฝึกในระยะแรกเพื่อเป็นพื้นฐานในการฝึกขั้นต่อไป

2. คำดังกล่าวในข้อ 1 นำมาจากหนังสือแบบเรียนภาษาไทยสำหรับเด็กๆ เขาเล่ม 1 และคำพื้นฐานจากบัญชีประมวลคำ

เนื้อเรื่อง

วังกา : พอดีเอาเนื้อซื้อมาไว้ทำไม

คีตา : เขาซื้อไว้ใช้ เวลาไปไหนจะได้ซื้อไป

วังกา : แต่พอดีเอาเนื้อที่มากทุกคำเข้า มาไม่พอใจทำงาน

คีตา : เวลาจะใช้ใครให้ทำอะไร ถ้าใช้วาก็ เขาจะพอใจและทำให้

บทที่ 11

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำที่สะกดในแม่ กง
2. ฝึกใช้คำที่ทักทาย ได้แก่ คำ สวัสดี

วิธีการสร้าง

1. ใช้คำที่สะกดในมาตราแม่ กง และคำในมาตราแม่ ก กา จากบัญชีประมวลคำ
2. ใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ว่า "เรา" ไม่ใช่ ฉัน หรือ ผม เพราะยังไม่ได้ฝึกคำที่สะกดในแม่ กน และแม่ กม

เนื้อเรื่อง

ทูปอ : สวัสดี สาเล นั่นจะไปไหนละ

สาเล : สวัสดี ทูปอ เราจะเอาแคงสองถุงไปให้ลุงที่ในเวียง

ทูปอ : เราก็นำแคงเลี้ยงไปให้ป้าที่ในป่า

สาเล : ถ้าเราไม่ไปเวียง จะเข้าป่าไปเอาทองคิงมาอั้งไฟเอาไว้มุงหลังคา

ทูปอ : เธอไปที่หลังก็ได้ เราไปนะ

บทที่ 12

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำที่สะกดในแม่ กน
2. ให้แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดี

วิธีการสร้าง

1. ใช้คำที่สะกดในแม่ กน, แม่ กง และแม่ ก กา จากบัญชีประมวลคำ

2. สอดแทรกแนวคิดเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองที่ดีในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น

เนื้อเรื่อง

- อะชะ : คินแดนของเราอยู่บนภูเขาห่างไกลผู้คน
 ยะเปา : แรกนั้นอายุและสหายคินะครับ แม้จะห่างไกลเราก็อยู่กันอย่างสุขสำราญ
 อะชะ : พ่อแม่เตือนให้ฉันและพี่ไปทำไร่แต่เขา
 ยะเปา : ท่านคงต้องการให้เราเป็นคนดีและขยันขันแข็ง
 อะชะ : ท่านยังสอนว่าถ้าขยันและสนใจทำอะไรจะมีอาหารคาวกิน
 ยะเปา : พ่อแม่ฉันก็เหมือนกัน ท่านยังสอนให้ฉันทำบุญและจุนเจือคนจนด้วย
 อะชะ : เราจึงควรเชื่อฟังพ่อแม่ไม่คดโกง จริงไหม
 ยะเปา : จริงสินะ

บทที่ 13

ความมุ่งหมาย

เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดที่สะกิดในแม่ กน

วิธีการสร้าง

ใช้คำที่สะกิดในแม่ กน แม่ กง และแม่ ก กา จากบัญชีประมวลคำ

เนื้อเรื่อง

- เกาเอี้ยน : วันนี้บ้านฉันมีงานรื่นเริง ใครจะไปบ้าง
 ปาน : บ้านคุณมีงานอะไร
 เกาเอี้ยน : เรามีการเล่นงานขึ้นปีใหม่ คุณจะไปไหม
 ปาน : ก็จริง ฉันมีเพื่อนอยู่ที่นั่นสองคน เขาค้าสินค้าพื้นเมือง เช่น ผ้า เสื้อ หม้อดิน
 ขอนดินเผา แกนจันทน์ ผลกระวาน อานมา

เกาเอียน : คุณจะไม่ชวนใครไปเป็นเพื่อนอีกหรือ
 ปาน : ไม่ละ คนอื่น ๆ เขาไปกันแล้ว

บทที่ 14

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำที่สะกดในแม่ กม
2. ปลูกฝังคุณธรรม ไ่แก่ ความเมตตากรุณา และความเห็นอกเห็นใจกัน

วิธีการสร้าง

ใช้คำที่สะกดในแม่ กม เป็นหลัก และคำที่สะกดในแม่ กน กง และแม่ ก กา เป็นส่วนประกอบเพราะเคยฝึกผ่านมาแล้ว จะไม่ใช้คำที่มีมาตราตัวสะกดที่ยังไม่เคยฝึกมาก่อน

เนื้อเรื่อง

พระคิฑู : ผมไปเยี่ยมทูปพอมา คุณเขาอมลงกว่าเดิม
 ส่าพอ : เขาเป็นอะไรไปละ
 พระคิฑู : ทูปพอเป็นคางทูม ตาบวม เวลาอ่านหนังสือก็กำกวม แต่ยังเขียนเดิมคำได้
 ส่าพอ : เขาคงบนพื้หม่าที่มอง เห็นเพียงวอมแวม
 พระคิฑู : ทูปพอชวนผมชิมไข่เค็มและแกงขม ผมลองชิมดูจึงรู้ว่าดี
 ส่าพอ : ผมจะรวมเงินเพื่อซื้อยาและผ่านวามไปเยี่ยมทูปพอ

บทที่ 15

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำที่สะกดในแม่ เกย เกอว
2. เพื่อปลูกฝังความรู้สึกเป็นคนไทยและความรักชาติ

3. เพื่อให้เข้าใจว่า ชงไตรรงค์เป็นเครื่องหมายแทนประเทศไทย

วิธีการสร้าง

1. ใช้คำที่สะกดคล้ายแม่ เกย เกอว และคำที่สะกดในแม่ กม กน กง และแม่ ก กา จากบัญชีประมวลคำ และคำอื่นที่ยังไม่ได้ฝึก คือคำที่สะกดในแม่ กค กข ไค้แก่คำ ชาติ ครับ และคำที่มีตัวการันต์ ไค้แก่ สมบูรณ์ ซึ่งคำเหล่านี้จะไม่มีอิทธิพลต่อการฝึกคำแม่ เกย และ เกอว แต่อย่างใด

2. สอดแทรกความรู้สึกเป็นคนไทย และความรักชาติ ลงในบทฝึกพูดที่สร้างขึ้นนี้ และเน้นให้ผู้เรียนเห็นว่า เครื่องหมายประจำชาติคือ ชงไตรรงค์

เนื้อเรื่อง

เปา : ครูเคยสอนเราว่าหมู่บ้านที่เราอาศัยอยู่นั้น อยู่บนดินแดนคนไทย

เลาสู่ : พ่อแม่ของฉันเล่าวา ท่านอาศัยอยู่บนแดนคนไทยมานานแล้ว

เปา : เราจึงเป็นคนไทยใช่ไหมครับ

เลาสู่ : ใช่ครับ เรามีชงไตรรงค์เป็นเครื่องหมายประจำชาติ

เปา : บ้านเมืองของเรามีความอุดมสมบูรณ์ดีนะครับ

เลาสู่ : ครับ ถ้าคนไทยทุกคนขยันขันแข็ง ในการทำมาหากิน ไม่นิ่งเฉยดูกาย จะมีความสุขกายสบายใจโดยทั่วกัน

บทที่ 16

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำที่สะกดในแม่ เกย เกอว และคำซ้ำ
2. เพื่อขยายประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างออกไป

วิธีการสร้าง

1. ใช้คำที่สะกดในแม่ เกย เกอว และคำซ้ำ จากบัญชีประมวลคำ และคำที่สะกดในแม่อื่นที่ได้ฝึกมาแล้ว
2. เน้นให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงสภาพที่แตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น

เนื้อเรื่อง

สาเล : เมื่อเร็ว ๆ นี้ฉันได้ไปเที่ยวข้างกลางมา

ทูปอ : เล่าให้ฉันฟังบ้างสิ

สาเล : ฉันเห็นแม่น้ำสายยาว ๆ มีเรือแจว เรือโยง แล่นสวนกันไปมา

ทูปอ : ถ้าฉันได้ไปเห็นแม่น้ำ เรือแพ มาบ้าง จะมาตุยโอ้ให้อือฉาวที่เคียว

สาเล : ฉันตื่นเต้นจังเลย เพราะไม่เคยเห็นมาก่อน

บทที่ 17

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูด คำฉันที่สะกดด้วยแม่ กง
2. เพื่ออธิบายความหมายของคำ ความรูปร่าง
3. ให้แนวคิดเกี่ยวกับอาชีพของประชาชนทางภาคเหนือ

วิธีการสร้าง

1. ใช้คำฉันที่สะกดด้วยแม่ กง จากบัญชีประมวลคำ และคำอื่นที่ได้ฝึกมาแล้ว
2. สอดแทรกแนวคิดเกี่ยวกับอาชีพของประชาชนทางภาคเหนือ
3. อธิบายความหมายของคำ ความรูปร่าง ลงในบทฝึกพูด

เนื้อเรื่อง

- ตงคี้ : เน้ง เป็นคนแข็งแรงแต่ทำทรง เก่งกาง
 พะคิหู : แต่เขาก็เป็นความรูปร่างที่เก่งคนหนึ่ง
 ตงคี้ : ความรูปร่างเป็นอย่างไร ฉันไม่เข้าใจ
 พะคิหู : ความรูปร่างคือคนเลี้ยงช้าง มีคนว่าจ้างให้ไชช้างชักลากซุง

บทที่ 18

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำฉันท์ที่สะกดยแมกน
2. เพื่อให้แนวคิดในการสงวนทรัพยากรธรรมชาติ

วิธีสร้าง

1. ใช้คำฉันท์ที่สะกดยแมกน จากบัญชีประมวลคำและคำอื่นที่ส่วนใหญ่ได้ฝึกมาแล้ว
2. อธิบายถึงโทษของการตัดไม้ทำลายป่าอันเนื่องมาจากการทำไร่เลื่อนลอย

เนื้อเรื่อง

- เล้าเซ็ง : จะสอ บ้านเธอทำอะไรอะไร
 จะสอ : บ้านฉันทำอะไรละหุง แต่ไม่ได้ทำอะไรเลื่อนลอย
 เล้าเซ็ง : การทำอะไรเลื่อนลอยเป็นอย่างไร
 จะสอ : ฉันก็ไม่รู้เหมือนกัน เพียงแต่เคยได้ยินพ่อฉันพูด
 เล้าเซ็ง : ถ้าอย่างนั้นเราไปตามครูกันดีกว่า นั่นไง ครูเดินมาพอดี
 ครู : พวกเธอกำลังคุยอะไรกัน
 จะสอ : พวกผมกำลังคุยกันเรื่องทำอะไรครับ
 เล้าเซ็ง : คุณครูครับการทำไร่เลื่อนลอยเป็นอย่างไรครับ

การทำให้โล่งลอยคือการทำให้ร้ายที่บ่อย ๆ และต้องโคนคนไม้และเผาป่าหลายแห่ง เมื่อป่าถูกทำลายมากเข้าก็จะทำให้ฝนไม่ตกตามฤดูกาล แต่เมื่อฝนตกจะเกิดน้ำหลากอย่างรวดเร็ว ทำความเสียหายแก่ตนเองและส่วนรวมเราจึงไม่ควรทำให้โล่งลอย

บทที่ 19

ความมุ่งหมาย

เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำฉันท์สะกศก้วยแม่กม

วิธีการสร้าง:

ใช้คำฉันท์สะกศก้วยแม่กม จากบัญชีประมวลคำและคำอื่นที่สะกศกในแม่อื่นที่ได้ฝึกมาแล้ว

เนื้อเรื่อง

เล่าซาน : เมื่อฉันไปเยี่ยมลุงที่เมืองน่านมีคนมาหอมล้อมกันเต็ม

เล่าสู : ทำไมเขาจึงมาหอมล้อมเธอละ

เล่าซาน : เขาชมน้ำฉันจุ่มจิม ฉันเลยยิ้มจนแก้มป่อง

เล่าสู : ลุงเธอใจดีไหม

เล่าซาน : ลุงเป็นคนใจดี พูดจาเสียงทุ้มนุ่มนวล และกอมทน ลุงยังชวนให้ฉันไปเยี่ยมอีก

บทที่ 20

ความมุ่งหมาย

เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำฉันท์สะกศก้วยแม่เกอว

วิธีสร้าง

ใช้คำฉันท์ที่สะกดด้วยแม่เกอว จากบัญชีประมวลคำและคำที่สะกดในมาตราอื่นที่ได้
ฝึกมาแล้ว

เนื้อเรื่อง

- อะเล : สาเล ไปเล่นวาวที่ไรขาวเหนียวด้วยกันไหม
 สาเล : ไปซิ ผมมีวาวสีเขียวขาว หางยาว ๆ ควย
 อะเล : ถ้าอย่างนั้น เราไปกันเดี๋ยวนี้เลย
 สาเล : เเธอไซอะไรประวาว
 อะเล : กาวขาวเหนียว เคี้ยวนาน ๆ จนเหลวพอดี
 สาเล : สายป่านยาว ๆ ทำใหวาวลอยสูงลิ่ว ลมฉิว ๆ เล่นวาวสนุกดีนะ
 อะเล : ผมใช้ค้ายฝ้ายปั่นเป็นเกลียวทำสายวาว
 สาเล : อย่านาวสายป่านอย่างนี้วาวจะขาด

บทที่ 21

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำฉันท์ที่สะกดด้วยแม่เกย และเกอว
2. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

วิธีสร้าง

1. ใช้คำฉันท์ที่สะกดด้วยแม่เกย และเกอว จากบัญชีประมวลคำและคำที่สะกดด้วย
มาตราตัวสะกดอื่นที่ได้ฝึกมาแล้ว
2. สอดแทรกคุณธรรม เรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ลงในบทฝึกพูด

เนื้อเรื่อง

- จะแล : คุณเป็นอะไรไปตัวร้อนผ่าวนอนแฉะทั้งวัน
 งาม : ผมป่วยและไม่มียากิน
 จะแล : ไม่มีใครรักษาพยาบาลคุณเลยหรือ
 งาม : ไม่มี ผมอยู่คนเดียวและยากจน
 จะแล : เกียวผมจะไปตามหมอ คุณจะไคยากิน ไม่ก็วันคงหายป่วยค่อยเสี่ยงแจวได้
 งาม : ขอขอบคุณครับ คุณเป็นเพื่อนบ้านที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ดี

บทที่ 22

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำที่สะกดด้วยแม่ กก
2. เพื่อให้แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวที่มีความสุข

วิธีการสร้าง

1. ใช้คำที่สะกดด้วยมาตราแม่ กก จากบัญชีประมวลคำและคำที่สะกดด้วยมาตราตัวสะกดอื่นที่ได้ฝึกมาแล้ว แต่จะยังไม่ใช้คำที่สะกดด้วยแม่กคและแม่กบ
2. ใช้สถานการณ์ในชีวิตประจำวันของครอบครัวชาวเขาโดยให้แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวที่มีความสุข

เนื้อเรื่อง

- อะสะพา : ฝนตกทั้งวันอย่างนี้ตากผ้าไว้คงไม่แห้ง
 อะซีมะ : ใครจะมาซักขวนให้ฉันไปไหนคงไม่ตกลง เพราะฝนตกเดินไม่สะดวกและกลัวเปียก
 อะสะพา : ฝนตกทั่วหากมักชุกชุมมันเกาะไม่เลือกหน้า
 อะซีมะ : หลังฝนตกฉันจะกอง ออกป่าไปหาผักและผักแพง

- อะสะพา : วันหนึ่ง ๆ เธอช่วยพ่อแม่ทำงานอะไรบ้าง
- อะซีมะ : ฉันและพี่สาวช่วยกันทำงาน ซักผ้า ตักน้ำ เพาะถั่วออก
- อะสะพา : แล้วพ่อแม่ของเธอทำอะไรละ
- อะซีมะ : แม่ตื่นแต่เช้าตักน้ำจากบ่อมาใส่ตุ่ม พ่อฉาพื้นไว้ก่อไฟ
- อะสะพา : ทุกคนช่วยกันทำงานและรักกันดีเหลือเกินนะ

บทที่ 23

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะฟังและพูดคำที่สะกดด้วยแม่ กค
2. เพื่อปลูกฝังความรับผิดชอบครอบครัว

วิธีสร้าง

1. ใช้คำที่สะกดด้วยแม่ กค, กก จากบัญชีประมวลคำและคำในมาตราตัวสะกดอื่นที่ได้ฝึกมาแล้ว
2. สมมติสถานการณ์ของชาวเขาเพื่อให้เหมาะสมแก่การปลูกฝังความรับผิดชอบครอบครัว

เนื้อเรื่อง

- คำมูล : เธอตื่นแต่เช้ามืดเขียวหรือ
- คำปอ : ฉันตื่นเช้ามืด ลูกขึ้นไม้อีกอากาศ เพราะอากาศดี
- คำมูล : แล้วนั้นเธอจะไปไหนละ เสียดท้องเมื่อคืนยังไม่หายขาด
- คำปอ : ฉันต้องช่วยพ่อแม่รดน้ำผักกาดและขุดดินไม้อีกยาก
- คำมูล : เธอทำงานทั้งวันไม่หยุดพักและอีกอีกบ้างเลยหรือ
- คำปอ : หยุดแต่เราต้องออกทน เพราะเป็นโอกาสที่เราจะได้เงินเพื่อชีวิตจะมีความสุข

บทที่ 24

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการพูดและฟังคำที่สะกดด้วยแม่ กบ
2. ปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อครูและคุณธรรม เรื่องความกตัญญู

วิธีสร้าง

1. ใช้คำที่สะกดด้วยแม่ กบ จากบัญชีประมวลคำและคำที่สะกดด้วยมาตราตัวสะกดอื่นที่ได้ฝึกมาแล้ว
2. สอดแทรกคุณธรรมเรื่องความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

เนื้อเรื่อง

- ลกแธ : แมวครุจะเป็นคนเฉียบขาด แต่ท่านก็เป็นคนโอบอ้อมอารี
- สำพอ : ท่านชอบสอนให้เราเป็นคนเรียบร้อย
- ลกแธ : ฉันทึ่งเคารพนับถือและนอบนอมต่อท่านมาก
- สำพอ : ท่านยังเคยสอนว่าคนดีต้องไม่ทำบาปกรรม และรู้จักตอบแทนบุญคุณคน
- ลกแธ : เราควรรีบคิดถึงคำสั่งสอนของท่านไว้เป็นแบบอย่าง

บทที่ 25

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำที่มี ว, ล, ร ควบกล้ำ
2. ให้ความรู้เรื่องการเพาะปลูก

วิธีสร้าง

1. ใช้คำที่มี ว, ร, ล ควบกล้ำจากบัญชีประมวลคำและคำอื่น ๆ ที่ได้ฝึกมาแล้ว

2. สอดแทรกความรู้เรื่องกรเพาะปลูก

เนื้อเรื่อง

- เสมา : วันนี้ฉันพรวนดินแปลงปลูกผักเสร็จแล้ว เมื่อพริกโตจะได้ปลูกทันที
- สาเล : ฉันใช้ควายไถไรชาวโพด ทำให้ทุนแรงไต่มา
- เสมา : ดีครับ ระยะเวลาปลูก ฉันก็ต้องอาศัยควายช่วยเหมือนกัน ฉันตั้งใจจะปลูก
กะหล่ำปลีสักสองสามแปลงควย
- สาเล : ดีจริง อากาศหนาวกะหล่ำปลีงาม บางหัวโตเท่าตะกร้าใบย่อม ๆ
- เสมา : เราต้องชวนชวายไม่ปล่อยให้กินว่าง เป็นการเตรียมพร้อมเพื่อประโยชน์
ภายหนา

บทที่ 26

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำ ท นำ น, ม, ย.
2. ให้แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติคนเมื่อเจ็บป่วย

วิธีการสร้าง

1. ใช้คำที่มี ท นำ น, ม, ย จากบัญชีประมวลคำและคำอื่นที่ได้ฝึกมาแล้ว
2. สอดแทรกการปฏิบัติคนเมื่อเจ็บป่วย

เนื้อเรื่อง

- จะพะ : หน้าหนาวเราควรใส่เสื้อหนา ๆ
- จะแล : เขอกคงกลัวจะไม่สบายกระมังหนอ
- จะพะ : ใช่ครับ ถ้าไม่สบาย ต้องรีบไปหาหมอ
- จะเล : หมอคงให้เราหยุดกางหญ้าที่ขึ้นหน้าบ้านเป็นหย่อม ๆ
- จะพะ : เมื่อเจ็บไข้เราควรพักผ่อน หายดีแล้วค่อยกางหญ้าใหม่ก็ได้

บทที่ 27

ความมุ่งหมาย

ฝึกทักษะการฟังและพูดคำที่มีตัวการันต์

วิธีการสร้าง

ใช้คำที่มีตัวการันต์จากบัญชีประมวลคำและคำที่สะกดคล้ายมาตราตัวสะกดอื่นที่ได้ฝึก

มาแล้ว

เนื้อเรื่อง

- ตงตี้ : สาเล เกิดวันเสาร์ พระสงฆ์มาวัดและมีเส้นหมึก
- สาโจ : เขานิมิตต์พระสงฆ์มาวางสายสิญจน์และฉันอาหารเพลที่บ้าน
- ตงตี้ : สาเลเป็นคนอารมณ์ดีและมีความซื่อสัตย์
- สาโจ : แต่เมื่อวันอาทิตย์ เขาเศร้าโศกเพราะทำสายสร้อยหาย
- ตงตี้ : นาสงสารนะ สาเลอุทิศส่วนงานเก็บเงินไว้ซื้อสายสร้อยเส้นนั้น
- สาโจ : ฉันจะไปช่วยเขาค้นหาตามพุ่มไม้ กอหญ้าใกล้บ้านเขา
- ตงตี้ : ขอให้หาพบนะ สาเลจะได้จิตใจที่ใสสายสร้อยคืน

บทที่ 28

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำที่มี อ นำ
2. เพื่อให้แนวคิดเกี่ยวกับการดำรงชีวิต

วิธีการสร้าง

ใช้คำที่นำด้วย อ. 4 คำ คือ อย่า อยู๋ อย่าง อยาก เป็นหลัก และคำที่สะกดใน
มาตราตัวสะกดอื่นที่ได้ฝึกมาแล้ว

เนื้อเรื่อง

- วังก : เกิดเป็นคนทั้งทีอย่าอยู่อย่างอคอยาก
 กีกา : จริงครับ เราต้องชวนชวายนหาเงินเพื่อเลี้ยงชีพ
 วังก : พอฉันสอนให้พากเพียรอย่างนี้ ก้ออย่างราชสีห์ และใจก็อย่างพระ
 กีกา : เพื่อจะได้อยู่อย่างมีความสุขใช่ไหมครับ
 วังก : ใช่ครับ

บทที่ 29

ความมุ่งหมาย

เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำ ท นำ ง.

วิธีสร้าง

ใช้คำ ท นำ ง จากบัญชีประมวลคำและคำอื่น ๆ ที่ได้ฝึกมาแล้ว

เนื้อเรื่อง

- อะสะเป : เคื่อนหงายอย่างนี้ ทำไมเธอจึงนั่งเส้าสร้อยหงอยเหงาอยู่คนเดียวไม่ไป
 เกี่ยวกับเขาหรือ
 อะโลพา : ไม่ไปหรอก ฉันต้องอยู่เฝ้าปู่ซึ่งแก่หง่อม ผมหงอก เดินไม่ได้
 อะสะเป : ฉันอยากชวนเธอไปด้วย จะได้ด้วยกันให้สนุก
 อะโลพา : ขอบใจแต่ฉันไปไม่ได้จริง ๆ เพราะเป็นห่วงปู่

บทที่ 30

ความมุ่งหมาย

เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำ ห. นำ ร, ล, ว.

วิธีสร้าง

ใช้คำ ห นำ ร, ล, ว จากบัญชีประมวลคำและคำอื่นที่ได้ฝึกมาแล้ว

เนื้อเรื่อง

- สำใจ : เธอแคงตัวเสียหรรษาไปไหนมาหรือ
 สาเล : ฉันไปหาหลานที่อยู่หลังเขาแล้วเลยไปตลาด
 สำใจ : ที่ตลาดคอบสายคนโหรงเหรง สิ้นค้าก็ร่อยหรอ
 สาเล : ฉันกินข้าวที่ร้านไกลคนทองกลางจนพุงหลาม แฉวซื้อลูกหินมาสองโหล
 สำใจ : แล้วเธอกลับบ้านเวลาไหนละ
 สาเล : พอตะวันรุบหูกก็เกิดกลับบ้านมาตามโหล เธออย่างไม่ว่าคหวัน

บทที่ 31

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดภาษาไทย
2. เพื่อรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของเจ้าพ่อหลวงและเจ้าแม่หลวง และเกิดความรักภักดีต่อทั้งสองพระองค์
3. เพื่อให้เกิดแนวคิดว่าเจ้าพ่อหลวงและเจ้าแม่หลวงเป็นบุคคลที่ควรยกย่องบูชา และเป็นທີ່เคารพสักการะของพสกนิกรโดยทั่วไป
4. เพื่อให้ทราบถึงพระราชกรณียกิจอันนำความร่มเย็นมาสู่ประชาชนทั่วไป
5. เพื่อให้เข้าใจถึงการใช้คำราชาศัพท์

วิธีสร้าง

บทฝึกพูดนี้มีได้เน้นการฝึกทักษะการฟังและพูดคำใด โดยเฉพาะ แคมป์ที่จะแสดง ให้เห็นถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระราชกรณียกิจของทั้งสองพระองค์ จนเกิดความเคารพรัก เทิดทูนบูชาและจงรักภักดีต่อองค์พระประมุขของประเทศและพระราชวงศ์ การที่นำราชาศัพท์มาใช้ในบทนี้เพื่อต้องการให้ผู้เรียนได้เห็นแบบแผนของภาษาที่ถูกต้อง และอีกประการหนึ่งหนังสือแบบเรียนภาษาไทยเล่ม 3 ได้เริ่มใช้ราชาศัพท์แล้ว

เนื้อเรื่อง

สาวพ : ฉันได้ข่าวว่า เจ้าพ่อหลวงและเจ้าแม่หลวงจะเสด็จมาเยี่ยมหมู่บ้านของเราเร็ว ๆ นี้

ทพพ : คือจริง ฉันจะได้เข้าเฝ้าอย่างใกล้ชิด

สาวพ : พระองค์จะพระราชทานสิ่ง ของทั้งพันธุ์สัตว์และ เมล็ดพันธุ์พืชด้วย

ทพพ : พระองค์ทรงเมตตา กรุณา รักและห่วงใยในทุกข์สุขของราษฎรโดยทั่วหน้า

สาวพ : พระองค์จะเสด็จไปทุกหนทุกแห่ง แม้จะลำบากพระวรกาย เพื่อเยี่ยมเยียนทหาร ตำรวจ และประชาชน

ทพพ : เราทุกคนต่างซาบซึ้งและปลื้มปิติในพระมหากษัตริย์คุณของทั้งสองพระองค์เป็นล้นพ้น

สาวพ : พวกเราเคารพรัก และเทิดทูนบูชาเจ้าพ่อหลวงและเจ้าแม่หลวงของเราด้วย ความจงรักภักดียิ่งชีวิต

บทที่ 32

ความมุ่งหมาย

1. ฝึกทักษะฟังและพูดคำอธิบาย
2. เพื่อแสดง ความจงรักภักดีต่อเจ้าพ่อหลวง

วิธีการสร้าง

1. ใช้คำอักษรนำจากบัญญัติประมวลคำและคำอื่น ๆ ที่ได้ฝึกมาแล้ว

2. ใช้คำราชาศัพท์ที่เป็นอักษรนำและเป็นคำควรทราบเพราะในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยเล่ม 3 มีกล่าวไว้แล้ว

เนื้อเรื่อง

- อาแม่ : แม่หมอบานของเรายังไม่เจริญ แต่ก็มิดนหนทางติดต่อกับตลาดได้
- อะซอ : แศหน้าแลงมีฝุ่นคลบคลอกทาง
- อาแม่ : ฉันได้ข่าวว่าทางราชการจะขยายถนนเพื่อรับเสด็จเจ้าพ่อหลวง
- อะซอ : เจ้าพ่อหลวงจะเสด็จไปไหนละ
- อาแม่ : พระองค์จะเสด็จไปเยี่ยมชาวเขาเผ่า.....และจะแวะเสวยพระ -
กระยาหารที่สนามโรงเรียนซึ่งทางราชการจัดถวายเป็นสถานที่รับเสด็จ
- อะซอ : ฉันจะไปเฝ้ารับเสด็จ เธอจะไปด้วยไหม
- อาแม่ : ไปซิ ฉันคอยโอกาสอย่างนี้มานานแล้ว

บทที่ 33

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดคำคุณ
2. เพื่อปลูกฝังคุณธรรมเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

วิธีสร้าง

1. ใช้คำคุณจากบัญญัติประมวลคำและคำอื่น ๆ ที่ได้ฝึกมาแล้ว
2. สอดแทรกคุณธรรมเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตลงในบทฝึกพูด

เนื้อเรื่อง

- พระคิฑู : ปู่สั่งสอนเราว่า แม้จะยวดยจนคนแค่นสัักปานใด เราก้ควรจจะมีควมซ้อสัตย์
สุจวิท
- ลกแศ : คนที่ซ้อสัตย์สุจวิททงไมกอบโกยแะโลภมาก
- พระคิฑู : จิตใจทงเขมแข็ง เพื่อฝีกฝนให้เกคนิสัยที่ดีควย
- ลกแศ : คนซ้อสัตย์ คนอื่นอยากคยค้ำแะเชือถือ
- พระคิฑู : เคื่กค้ค้ทงซ้อสัตย์อยางยอกเยียม
- ลกแศ : คนที่มีควมซ้อสัตย์ จะมีจิตใจเบิกบานแะชีวิตไมค้ำทอย
- พระคิฑู : ฉันจึงยัดถือหลักการนี้เสมอมา

บทที่ 34

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝีกทักษะการฟังแะพูคภาษาไทย
2. เพื่อปลุกฝ้งความเป็นพลเมืองดีโดยการประกอบอาชีพสุจวิท

วิธีการสร้าง

สมมติสถานการณ์ที่ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีโดยการประกอบอาชีพ
ที่สุจวิท เช่น ไมปลุกฝืน แต่หันมาปลุกฝึชไว้อย่างอื่น เช่น ทอ ถ้วแคง กาแฟ แทน

เนื้อเรื่อง

- คำมุล : พอเลว่าแตกอนครอบครัวของฉันปลุกฝืนเป็นอาชีพ
- ตงคิ : ทำไมเคียวนี้จึงเลิกปลุกฝืนเสียละ
- คำมุล : ก็เพราะเรารู้ว่าฝืนให้โทษแก่ร่างกาย
- ตงคิ : ครูเคศสอนเราว่า คนสุบฝืนร่างกายจะชวมอม ออนแอ แะสิ้นเปลืองเงินทง
- คำมุล : ครอบครัวของฉันจึงหันมาปลุกถ้วแคง ทอ มันแกว แะกาแฟแทน

- ตงกี : ที่บ้านฉันยังปลูกมันฝรั่งและยาสูบด้วย
 คำมูล : นอกจากจะเป็นอาชีพที่สุจริตและรวยได้ก็แล้ว ยังไม่ผิดกฎหมายอีกด้วย

บทที่ 35

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดภาษาไทย
2. เพื่อแสดงให้เห็นโทษของการสูบบุหรี่

วิธีการสร้าง

สมมติสถานการณ์ที่แสดงให้เห็นโทษของการสูบบุหรี่ โดยไม่มุ่งในการฝึกคำใดโดย

เฉพาะ

เนื้อเรื่อง

- อะเล : เมื่อวานหมอมายเยี่ยมบ้านแล้วไปคุยไล่เลาโฮด้วย
 สาเล : หมอให้ยาไล่เลาโฮหรือเปล่า
 อะเล : ให้ครับ เมื่อปีกลายไล่เลาโฮเป็นคนแข็งแรงและมีเงินมาก
 สาเล : ครับ แต่เดี๋ยวนี้เขาเป็นคนยากจน ร่างกายก็อ่อนแอ
 อะเล : ก็เพราะเขาคิดผิดจึงทำงานหาเงินไม่ได้
 สาเล : จริงนะ ผิดทำให้ร่างกายอ่อนแอ และเสียเงิน
 อะเล : ผมว่าเราไม่ควรปลูกฝิ่นและสูบบุหรี่เลยนะ

บทที่ 36

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดภาษาไทย

2. เพื่อปลูกฝังความรักและหวงแหนประเทศชาติ

วิธีการสร้าง

สมมติสถานการณ์ที่แสดงถึงวิธีการซึ่งผู้ก่อการร้ายใช้ชักชวนประชาชนให้เข้าเป็นพวก ในการสร้างมีโครงการฝึกทักษะคำไคโดยเฉพาะ

เนื้อเรื่อง

- คอผู้ : หลายวันมาแล้ว มีชายแปลกหน้าสามคน เข้ามาในหมู่บ้านของฉัน
- อาสะเป : เขามาทำไมเชอรูใหม่
- คอผู้ : เขานำยาและสิ่งของมาแจก แล้วชักชวนให้เราเป็นพวกด้วย
- อาสะเป : แล้วพวกเธอว่าอย่างไรละ
- คอผู้ : ทำทางเขาไม่เอาไว้วางใจ พวกเราจึงไม่ยอมเป็นพวกด้วย
- อาสะเป : ฉันเคยได้ยินว่า ผู้ก่อการร้ายมักใช้วิธีอย่างที่เขาเล่าเพื่อหาพวกพ้อง
- คอผู้ : ถ้าจริงอย่างเธอว่า เราควรบอกเจ้าหน้าที่และไม่ยอมเป็นพวกด้วย
- อาสะเป : เราจะต้องช่วยกันปกป้องผืนแผ่นดินไทยไว้ด้วยชีวิต

บทที่ 37

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดภาษาไทย
2. เพื่อให้แนวคิดเกี่ยวกับบ้านเมืองของเราว่า ภูมิประเทศต่างกันทำให้ความเป็นอยู่และอาชีพของคนในแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกัน

วิธีการสร้าง

สมมติสถานการณ์ที่ให้แนวคิดที่ว่าประเทศไทยมีลักษณะภูมิประเทศแตกต่างกัน ทำให้ความเป็นอยู่และอาชีพของคนในแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกันไปด้วย

เนื้อเรื่อง

- มูติ : ลกแอ คุณเห็นควยกับผมไหมวะ ดินแดนของประเทศไทยเป็นแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์
- ลกแอ : เห็นควยครับ ชาวและพืชพันธุ์กึ่งออกงามดี
- มูติ : อีกรังยังมีแม่น้ำ ลำคลอง ห้วย หนอง บึง ภัย
- ลกแอ : ภูมิประเทศคงไม่เหมือนกันทั้งหมดใช่ไหมครับ
- มูติ : ใช่ครับ ภาคเหนือมีภูเขาและป่าไม้ ภาคกลางเป็นที่ราบลุ่ม ภาคอีสานเป็นที่ราบสูง ภาคใต้มีภูเขาและที่ราบชายทะเล
- ลกแอ : เพราะเหตุนี้กระมังครับ จึงทำให้อาชีพและความเป็นอยู่ของคนในแต่ละท้องถิ่นต่างกัน

บทที่ 38

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดภาษาไทย
2. เพื่อให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษา

วิธีการสร้าง

สมมติสถานการณ์ที่แสดงให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษา โดยมีไ้มุ่งฝึกทักษะคำไคโดยเฉพาะ คำที่ใช้ในบทฝึกพูดนี้เป็นคำง่าย ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

เนื้อเรื่อง

- เล่าซาน : เล่ง วันนี้เธอทำไมไม่ไปโรงเรียน เห็นครูถามถึง
- เล่ง : ฉันเบื่อเรียนหนังสือ ไม่เห็นสนุกเหมือนวิ่งเล่นอยู่ที่บ้านเลย
- เล่าซาน : ครูเคยสอนว่า คนไม่เรียนหนังสือเป็นคนโง่เขลา ไม่มีความรู้ก็ควต้องลำบาก
 ภายนอก
- สาเล : ที่โรงเรียนนอกจากจะได้อ่านเขียนเรียนเลขแล้ว เรายังได้พบเพื่อนมากมาย

เวลาพักเราเล่นกันสนุกมาก

เล็ง : สนุกประเดี้ยวเดียวดีทงเขาเรียน ไม่เห็นคี่เลย

เลาซาน : การเรียนหนังสือจะทำให้เราเป็นคนฉลาด ทันคน ไม่เสียเปรียบใครนะ

สาเล : และวิชาความรู้จะเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพในภายหน้าได้ พวกเรา
รักเรียนกันทุกคน

บทที่ 39

ความมุ่งหมาย

1. ฝึกทักษะการฟังและพูดภาษาไทย
2. เพื่อปลูกฝังหลักการประชาธิปไตย

วิธีการสร้าง

สมมติสถานการณ์ที่แสดงให้เห็นความเสียเปรียบในการขายผลผลิตทางเกษตรให้
พ่อค้าคนกลาง เพราะไม่รู้จักรวมกลุ่มผู้ผลิต ใช้จ่ายและประโยชน์ง่าย ๆ ที่ใช้ในชีวิตรประจำวัน

เนื้อเรื่อง

ทูปอ : เมื่อวานเห็นมีคบบหลายคบบมาที่บ้านเรอ

สาเล : ครับ เขามาหาซื้อสินค้า เช่น ถั่วแดง ทอ และมันแกว

ทูปอ : เรอคงขายไคเงินมาก

สาเล : เปลา ฉับไมไคขาย เพราะพอคำให้ราคาถูก

ทูปอ : พอคำพวกนี้มักจะซื้อสินค้ำราคาถูก แล้วนำไปขายราคาแพงเพื่อหวังกำไรมาก ๆ

สาเล : ฉับว่าเรอควรรวมกลุ่มกันแล้วส่งสินค้ำไปขายในเมืองโดยตรงจะดีกว่า

ทูปอ : คินะ เรอจะไคเงินมากขึ้น และคัมค้ำเหนื่อย

บทที่ 40

ความมุ่งหมาย

1. เพื่อฝึกทักษะการฟังและพูดภาษาไทย
2. เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพสิ่งแวดล้อมและปลอดภัยสุขนิสัยที่ถูกต้อง

วิธีสร้าง

สมมติสถานการณ์ที่เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต คือการเลี้ยงสัตว์ แล้วแสดงให้เห็นถึงการเลี้ยงสัตว์ที่ถูกสุขลักษณะในคำที่ได้ฝึกมาแล้ว

เนื้อเรื่อง

- หมอ : หมูบ้านคุณเลี้ยงสัตว์อะไรบ้างครับ
- จะพะ : เลี้ยง วัว ควาย หมู แพะ เป็ด ไก่ ครับ
- หมอ : คุณเลี้ยงกันอย่างไร
- จะพะ : เราทำคอกไว้ใต้ถุนบ้านครับ
- หมอ : เวลาฝนตกไม่เฉอะแฉะและมีกลิ่นเหม็นหรือครับ
- จะพะ : เราเคยชินเสียแล้วจึงไม่รู้สึกรึ
- หมอ : คุณควรหมั่นดูแลทำความสะอาดคอกอยู่เสมอ หรือไม้ก็ทำคอกไว้นอกบ้าน
- จะพะ : เพราะอะไรครับ
- หมอ : ถ้าคอกสัตว์ไม่สะอาดพออาจทำให้เกิดโรคได้
- จะพะ : ครับ ผมจะพยายามปฏิบัติตามคำแนะนำ

การทดลองฝึกรวม

เพื่อให้การทดลองฝึกรวมครูช่วยสอนเด็กชาวเขาที่มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองฝึกรวมดังต่อไปนี้

1. การเตรียมงาน ในการเตรียมงานเพื่อการทดลองฝึกรวมผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรพิเศษสำหรับโครงการทดลองฝึกรวมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา และหนังสือแบบเรียนสำหรับเด็กชาวเขาของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวิธีพิเศษในการสอนภาษาไทยแก่เด็กที่ไม่ได้พูดภาษาไทยในชีวิตประจำวัน เช่น เด็กที่พูดภาษามลายู เป็นต้น

1.3 เข้าร่วมฟังการบรรยายวิชาวาทกรรมซึ่งบรรยายโดย ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล สำหรับนิสิตปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการสอนวิชาฟังและพูดภาษาไทยแก่ผู้รับการฝึกรวม

2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ชาวเขาเผ่าต่าง ๆ จำนวน 80 คน ที่กองสงเคราะห์ชาวเขาได้คัดเลือกจากจังหวัดต่าง ๆ 11 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน แม่ฮ่องสอน ตาก กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ และกาญจนบุรี จำแนกรายละเอียดได้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนผู้รับกวรวัดกอบรมแยกตามเผ่าและประเภท

เผ่า	ประเภท			รวม
	ชรวาวาส	พระภิกษุ	สามเณร	
กะเหรี่ยง	21	7	5	33
แมว (โม่ง)	13	0	3	16
เยา	7	0	2	9
มุเซอ	4	0	1	5
ลวะ	1	0	1	2
ลัซอ	2	0	0	2
อ็อกอ	2	0	0	2
จันฮอ	0	0	1	1
ไทยใหญ่	1	0	0	1
ไทย	8	1	0	9
รวม	59	8	13	80

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนผู้รับการฝึกอบรมแยกตามอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)
38 - 42	1
33 - 37	2
28 - 32	7
23 - 27	12
18 - 22	52
13 - 17	6
รวม	80

หมายเหตุ	อายุสูงสุด	42 ปี
	อายุต่ำสุด	16 ปี
	อายุเฉลี่ย	21.65 ปี
	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4.61

ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 วิกฤติการศึกษาของผู้รับการฝึกอบรม

ประเภท	วิกฤติการศึกษาสามัญ			รวม	วิกฤติการศึกษาปรีกษกรรม			รวม	
	ประถมศึกษา ตอนต้น	ประถมศึกษา ตอนปลาย	มัธยมศึกษา ตอนต้น		ไม่มี	นช. ตรี	นช. โท		นช. เอก
ขรวาาส	27	21	11	59	46	7	2	4	59
พระภิกษุ	2	4	2	8	2	2	3	1	8
สามเณร	3	8	2	13	2	5	6	0	13
รวม	32	33	15	80	50	14	11	5	80

3. การทดสอบก่อนการฝึกอบรมและการแบ่งกลุ่ม

3.1 การทดสอบ ก่อนการฝึกอบรมได้ทดสอบความรู้วิชาสามัญและวิชาครูเบื้องต้น ของผู้รับการฝึกอบรม เพื่อต้องการทราบพื้นฐานความรู้ด้านวิชาสามัญและวิชาครูเบื้องต้น ของผู้รับการฝึกอบรม และเพื่อการเปรียบเทียบกับคะแนนทดสอบหลังการฝึกอบรมในการทดสอบวิชาฟังและพูดภาษาไทยได้แบ่งเป็น 2 ตอน

การทดสอบฟัง ผู้วิจัยได้บันทึกเสียงแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาฟังและพูดภาษาไทยภาคที่ 1 ว่าควยการฟังซึ่งมี 6 ตอน จำนวน 24 ข้อ แล้วนำไป ทดสอบผู้รับการฝึกอบรม โดยให้ผู้รับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบจากเครื่องบันทึกเสียงที่ผู้วิจัย เปิดให้ฟัง แล้วนำกระดาษคำตอบของผู้รับการฝึกอบรมมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้

การทดสอบพูด ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟัง และพูดภาษาไทยภาคที่ 2 ว่าควยการพูด จำนวน 6 ตอน ทดสอบผู้รับการฝึกอบรมเป็นราย บุคคล โดยผู้วิจัยเป็นผู้ถามตามแบบสอบถามให้ผู้รับการฝึกอบรมตอบแล้วบันทึกเสียงไว้เพื่อ สอบทานการให้คะแนนและค้นหาข้อบกพร่องในการพูดของผู้รับฝึกอบรมเพื่อเป็นแนวทางใน

การสอบต่อไป เปรียบเทียบเสียงนี้ผู้วิจัยได้เก็บไว้เพื่อเปรียบเทียบกับผลการทดสอบภายหลังการฝึก
อบรมด้วย

การทดสอบวิชาฟังและพูดภาษาไทย ภายหลังการฝึกอบรมก็กระทำโดยวิธีเดียวกัน
กับที่ได้กล่าวมานี้ แล้วจึงนำคะแนนการทดสอบวิชาฟังและพูดภาษาไทยก่อนและหลังการฝึก
อบรมมาทดสอบ F-test เพื่อวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการฝึกอบรม

จากการทดสอบความรู้วิชาฟังและพูดภาษาไทยพบว่า ผู้รับการฝึกอบรมชาวทมิฬใน
การฟังและพูดภาษาไทย และจากการทดสอบก่อนการฝึกอบรมนี้ พบข้อบกพร่องในการฟังและ
พูดภาษาไทยของผู้รับการฝึกอบรมหลายประการ ซึ่งข้อบกพร่องดังกล่าวแตกต่างกันไปในแต่ละ
คน จากการที่ได้ทราบข้อบกพร่องในการฟังและพูดภาษาไทยของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ
ทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าวได้ถูกต้อง

3.2 การแบ่งกลุ่ม เนื่องจากตัวอย่างประชากรในการฝึกอบรมครั้งนี้ มีจำนวน
มากถึง 80 คน ทั้งยังมีพื้นความรู้วิชาสามัญแตกต่างกันมาก เพื่อประสิทธิภาพของการฝึกอบรม
จึงได้แบ่งกลุ่มผู้รับการฝึกอบรมออกเป็น 4 กลุ่ม โดยพิจารณาจากคะแนนการทดสอบวิชา
คณิตศาสตร์และวิชาอ่านและเขียนภาษาไทย เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเก่าเก่ง จำนวน 24 คน เป็นผู้ที่เคยรับการฝึกอบรมตาม
โครงการนี้มาแล้วในรุ่นก่อน และได้คะแนนในการทดสอบวิชาคณิตศาสตร์และวิชาอ่านและ
เขียนภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์สูง

กลุ่มที่ 2 กลุ่มเก่าอ่อน จำนวน 14 คน เป็นผู้ที่เคยรับการฝึกอบรมตาม
โครงการนี้มาแล้วในรุ่นก่อน และได้คะแนนวิชาคณิตศาสตร์และวิชาอ่านและเขียนภาษาไทยอยู่
ในเกณฑ์ต่ำ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มใหม่เก่ง จำนวน 26 คน เป็นผู้ที่ยังไม่เคยรับการฝึกอบรม
ตามโครงการนี้มาก่อน และได้คะแนนวิชาคณิตศาสตร์และวิชาอ่านและเขียนภาษาไทยอยู่ใน
เกณฑ์สูง

กลุ่มที่ 4 กลุ่มใหม่อ่อน จำนวน 16 คน เป็นผู้ที่ยังไม่เคยรับการฝึกอบรม
ตามโครงการนี้มาก่อน และได้คะแนนวิชาคณิตศาสตร์และวิชาอ่านและเขียนภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์
ต่ำ

เวลาเรียนสัปดาห์ละ 30 ชั่วโมง วิชาฟังและพูดภาษาไทย สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง และเพิ่มเวลาประชุมอบรมตอนเช้าวันละ 15 นาที และตอนเย็นหลังเลิกเรียน ทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี วันละ 15 นาที ส่วนตอนเย็นหลังเลิกเรียนทุกวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ เป็นกิจกรรม

4. การฝึกอบรม

การฝึกอบรมวิชาฟังและพูดภาษาไทยมีหลักการและใช้เทคนิควิธีดังนี้

4.1 การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์อย่างฉับพลัน (Transfer Experience Approach) และใช้เทคนิคการสาธิต (Demonstration)

4.2 การทดลองสอนแบบจุลภาค (Micro-teaching)

4.3 การฝึกสอน (Practice Teaching)

ระยะแรก ใช้หลักการถ่ายทอดประสบการณ์อย่างฉับพลัน (Transfer of Experience Approach) และใช้เทคนิคการสาธิต (Demonstration) โดยผู้วิจัยนำ เนื้อหาที่สอดคล้องกับเนื้อหาในแบบเรียน บทฝึกพูดประกอบหนังสือแบบเรียน และขอบทร้อง ในการฟังและพูดภาษาไทยของผู้รับการฝึกอบรมที่ประมวลได้จากการทดสอบก่อนการฝึกอบรม มาสอนให้ผู้รับการฝึกอบรมเข้าใจเนื้อหาและวิธีการสอนเนื้อหานั้น ๆ เพราะการที่ผู้รับการ ฝึกอบรมจะสามารถสอนเด็กชาวเขาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้รับการฝึกอบรมจะต้องเข้าใจ สิ่งที่ตนจะสอนอย่างถ่องแท้ และจะต้องรู้จักใช้วิธีการถ่ายทอดที่เหมาะสมกับเนื้อหานั้น ผู้เรียน จึงจะเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ และเนื่องจากยังไม่ปรากฏว่ามีวิธีสอนวิธีใด วิธีหนึ่ง เพียงวิธีเดียวที่ใช้สอนได้ผลดีที่สุด ในการสอนแต่ละครั้งผู้วิจัยจึงใช้วิธีสอนหลายวิธี รวมกัน เช่น การอภิปราย การถาม-ตอบ การสนทนา ฯลฯ และกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อการเรียน การสอนแต่ละครั้งล้วนเป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดทักษะในการฟังและพูดภาษาไทยทั้งสิ้น เช่น การสนทนา การเล่านิทาน การเล่นเกม การทนายปัญหา และการร้องเพลง รายละเอียดในการสอนฟังและพูดภาษาไทยมีดังนี้

การสอนวิชาฟังและพูดภาษาไทย

ผู้วิจัยในฐานะวิทยากรผู้ฝึกอบรมวิชาฟังและพูดภาษาไทยได้ดำเนินการฝึกอบรมตามจุดมุ่งหมายของการสอนวิชาฟังและพูดภาษาไทยในหลักสูตรพิเศษสำหรับโครงการทดลองฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขา ของแผนกวิชาประถมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้สามารถฟังเสียง สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ในภาษาไทยได้ถูกต้อง
2. เพื่อให้สามารถฟังคำสนทนา คำสั่ง การเล่าเรื่องต่าง ๆ การรายงาน การอภิปราย และการโต้วาทีได้เข้าใจ
3. เพื่อให้สามารถฟังและจับใจความในการสนทนา การอ่าน การเล่าเรื่อง การรายงาน ฯลฯ
4. เพื่อให้สามารถสนทนา ซักถาม เล่าเรื่อง รายงาน อภิปราย และโต้วาที ฯลฯ
5. เพื่อให้สามารถพูดภาษาไทยได้ถูกต้อง ชัดเจนพอสมควร และเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
6. เพื่อให้เป็นคนกล้าพูดและแสดงความคิดเห็นในการแสวงหาความรู้และความเพลิดเพลิน

เนื่องจากผู้รับการฝึกอบรมซึ่งเป็นชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน การสอนภาษาไทยแก่ผู้รับการฝึกอบรมจึงเป็นการสอนภาษาที่สอง ซึ่งนับเป็นการฝึกฝนนิสัยในการเรียนภาษาใหม่ของผู้รับการฝึกอบรม และการฝึกฝนดังกล่าวจะได้ผลดีที่สุดก็ด้วยการฝึกหัดและพูดอยู่เสมอ ในการฝึกอบรมวิชาฟังและพูดภาษาไทย ของผู้วิจัยนอกจากจะได้รับการช่วยเหลือแนะนำในทฤษฎีสอนฟังและพูดภาษาไทยตามหลักสัทศาสตร์จากศาสตราจารย์ อ่ำไพ สุจริตกุล แล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนและใช้หลักการดังต่อไปนี้

1. สอนให้ผู้รับการฝึกอบรมรู้จักระบบเสียงและโครงสร้างของเสียงในภาษาไทย โดยการแสดงและอธิบายให้เห็นความแตกต่างของเสียงและโครงสร้างของภาษาไทยกับภาษาของผู้รับการฝึกอบรม โดยใช้ภาพแสดงอวัยวะและที่เกิดของเสียงประกอบการที่ผู้รับการ

ฝึกอบรมได้ทราบถึงความแตกต่างของระบบเสียงและโครงสร้างทางภาษานั้น เป็นไปตามหลักการเรียนภาษาที่สองที่ว่า ถ้าผู้เรียนรู้ลักษณะภาษาของตนเองและภาษาที่จะเรียนและนำมาเปรียบเทียบว่ามีสิ่งที่เหมือนกันและแตกต่างกันอย่างไร จะทำให้เรียนภาษานั้นได้ง่ายขึ้น กล่าวคือเมื่อเทียบความแตกต่างของระบบเสียงและโครงสร้างในภาษาทั้งสองแล้วนำความแตกต่างกันนั้นมาฝึกเป็นคู่ ๆ เช่น ภาษากะเหรี่ยงไม่มีหน่วยเสียง /ร/ ผู้วิจัยฉีหาเสียงที่มีใช้ในภาษากะเหรี่ยงที่คล้ายเสียง /ร/ มากที่สุด ซึ่งได้แก่เสียง /ล/ มาใช้เป็นคำคู่เทียบเสียงกับเสียง /ร/ ให้ผู้รับการฝึกอบรมฟังว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร เช่น เสียง ลา - รา, เลา - เรา เป็นต้น

2. ฝึกการรับรู้ความแตกต่างของเสียง ในการเรียนภาษาที่สองนั้นถือว่าการรับรู้ความแตกต่างของเสียงจะต่องมาก่อนการออกเสียงนั้น ๆ และเนื่องจากทักษะฟังเป็นทักษะที่สำคัญอันดับหนึ่งในการเรียนภาษา ในระยะแรกของการฝึกอบรมผู้วิจัยจึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งฝึกความสามารถในการฟังและการรับรู้ความแตกต่างของเสียง เช่น กิจกรรมเล่นทายเสียง โดยครูให้นักเรียนทุกคนปิดตา (หรือหันหลัง) ครูทำเสียงขี้กระดาก เคาะโต๊ะ ตบมือ และอื่น ๆ แล้วให้เด็กคนใดคนหนึ่งทายว่าเป็นเสียงอะไร (เกิดจากเสียงอะไร) หรือครูให้นักเรียนคนใดคนหนึ่งออกมายืนหันหลังให้ชั้น ครูเลือกนักเรียนหนึ่งให้ทักผู้ยืนหน้าชั้นว่า "สวัสดิ์(ชื่อ)" ผู้ถูกทักกล่าวตอบ "สวัสดิ์ (ชื่อที่ทาย)" นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ฝึกการรับรู้ความแตกต่างของเสียงโดยใช้วิธีการฝึกเพื่อให้รู้ว่า "เสียงเหมือนกันหรือต่างกัน" ซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยออกเสียงคำสองคำหรือประโยคสองประโยค แล้วให้ผู้รับการฝึกอบรมบอกว่าเสียงที่ผู้วิจัยเปล่งออกมาสองครั้งนั้นเป็นเสียงเดียวกัน (เหมือนกัน) หรือเป็นเสียงคนละเสียง (ต่างกัน)

ตัวอย่าง	ผู้วิจัย	ลา	ลา
	ผู้รับการฝึกอบรม	เหมือนกัน	
	ผู้วิจัย	ลา	รา
	ผู้รับการฝึกอบรม	ต่างกัน	

บางครั้งผู้วิจัยออกเสียงคำ 3 คำ หรือประโยค 3 ประโยค แล้วให้ผู้รับการฝึกอบรมบอกว่าเสียงไหนเหมือนกัน

ตัวอย่าง	ผู้วิจัย	ลา	ลา	ลา
	ผู้รับการฝึกอบรม	1	2	3
	ผู้วิจัย	ลา	รา	ลา
	ผู้รับการฝึกอบรม	1	3	

และการฝึกเพื่อให้รู้ว่าเสียงไหนอยู่ "แถวไหน" ซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้
ผู้วิจัยออกเสียงคำหนึ่งคำหรือประโยคหนึ่งประโยคให้ผู้รับการฝึกอบรมบอกว่าคำหรือประโยคนั้นอยู่แถวไหน

ตัวอย่าง	1	2
	คู	ครู
	กาง	กลาง
	ใฝ่	ไขว่

ผู้วิจัย

ผู้รับการฝึกอบรม 2

ผู้วิจัย

ผู้รับการฝึกอบรม 1

ผู้วิจัย

ผู้รับการฝึกอบรม 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เป็นต้น

3. ฝึกการออกเสียง เมื่อผู้รับการฝึกอบรมได้เห็นความแตกต่างระหว่างระบบเสียงและโครงสร้างของภาษาไทยกับภาษาของตนเองแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการฝึกโดย

3.1 ผู้วิจัยได้อธิบายและแสดงให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ทราบถึงการออกเสียงที่เกิดเสียงและอวัยวะที่ทำให้เกิดเสียง เช่น ลิ้น ฟัน ริมฝีปาก ปุ่มเหงือก เพดานปาก โดยใช้ภาพแสดงอวัยวะและที่เกิดเสียงประกอบการอธิบาย

3.2 เมื่อผู้รับการฝึกอบรมได้ทราบฐานกรณีและเข้าใจวิธีแปลงเสียงแล้วจึงให้ผู้รับการฝึกอบรมออกเสียงตามผู้วิจัย โดยผู้วิจัยออกเสียงให้ฟังซัก ๆ หลาย ๆ ครั้ง ให้ผู้รับการฝึกอบรมสังเกตขณะที่ผู้วิจัยออกเสียงและฟังเสียงไปพร้อม ๆ กันด้วย

3.3 ผู้วิจัยออกเสียงคำคู่เทียบเสียงแล้วให้ผู้รับการฝึกอบรมออกเสียงคำที่จะมาเข้ากับคำที่ผู้วิจัยออกเสียง เช่น

	กิง	กาง
	กัม	กาม
	หัก	หาณ
ผู้วิจัย	กิง	
ผู้รับการฝึกอบรม	กาง	
ผู้วิจัย	กัม	
ผู้รับการฝึกอบรม	กาม	

การฝึกออกเสียงตามชั้นดังกล่าวทำให้ผู้รับการฝึกอบรมส่วนใหญ่สามารถเปลี่ยนเสียงได้ มีเพียงส่วนน้อยที่ยังออกเสียงไม่ได้ ผู้วิจัยได้พยายามสนใจผู้รับการฝึกอบรมที่มีปัญหาในการออกเสียงดังกล่าวเป็นพิเศษและบางครั้งได้เรียกผู้มีปัญหาคังกลาวนั้นมาฝึกเป็นรายบุคคล ทำให้ผู้รับการฝึกอบรมออกเสียงได้มากขึ้น

4. การฝึกพูด เมื่อผู้รับการฝึกอบรมได้ฝึกทักษะในการออกเสียงและฝึกหัดออกเสียงตามผู้วิจัยแล้ว ได้ฝึกให้ผู้รับการฝึกอบรมใช้คำที่ฝึกออกเสียงแล้วแต่งประโยคด้วยปากเปล่า การฝึกใดกระทำโดยสม่ำเสมอและบ่อยครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมสามารถออกเสียงและใช้โครงสร้างได้โดยไม่ต้องนึก นอกจากนี้ฝึกแต่งประโยคด้วยปากเปล่าแล้ว ผู้วิจัยยังให้ผู้รับการฝึกอบรมฝึกทักษะพูดโดยฝึกสนทนากันเป็นกลุ่มและ เป็นคู่ ๆ โดยใช้บทฝึกพูดประกอบแบบเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากสถานการณ์สมมติของชาวเขาและใช้คำที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของชาวเขา ซึ่งเป็นไปตามหลักความรู้สึกรู้จักที่มีต่อตัวตน (Organic approach)

สำหรับการพูดแบบต่าง ๆ เช่น อภิปราย โต้วาทิ ฯลฯ นั้น ผู้วิจัยได้แทรกไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งทุกครั้งที่มีกิจกรรมการพูดคังกลาว ผู้วิจัยจะอธิบายให้ทราบถึงหลักเกณฑ์และวิธีการพูดแบบนั้น ๆ เสมอไป และอบรมมารยาทในการพูดแก่ผู้รับการฝึกอบรม

ทุกครั้งที่มีโอกาส

5. การแก้ไขข้อบกพร่องในการพูด ผู้รับการฝึกอบรมบางคนมีข้อบกพร่องในการพูด เช่น ออกเสียงตัวสะกดไม่ได้ เช่น ออกเสียง ไร่ เป็น โลเลีย, นักเรียน เป็น นะเลีย ออกเสียงตัวสะกดผิด เช่น ภาค ออกเสียงเป็น พาค, พาคพิง เป็น พาคพิน ออกเสียงพยัญชนะต้นผิด เช่น สตรี ออกเสียงเป็น ฉตรี, เสนี เป็น เจมี ออกเสียงสั้นเป็น เสียงยาว เช่น ฝน ออกเสียงเป็น โฝน, ถนน เป็น ตะโหนด เป็นต้น

สาเหตุแห่งความบกพร่องเหล่านี้เนื่องมาจาก ผู้รับการฝึกอบรมยังไม่รู้ระบบเสียงและโครงสร้างของภาษาไทย จึงไม่ทราบวิธีที่จะเปล่งเสียงอย่างถูกต้อง ทำให้ออกเสียงผิดเรื่อยมาจนเป็นความเคยชิน ผู้วิจัยจึงได้อธิบายถึงระบบเสียง ฐานกรณ์และการออกเสียงในภาษาไทย โดยใช้รูปแสดงอวัยวะและที่เกิดเสียงประกอบการอธิบาย เมื่อผู้รับการฝึกอบรมได้เข้าใจสาเหตุแห่งความบกพร่องของตนเองและรู้วิธีที่จะแก้ไขแล้ว ผู้วิจัยจึงให้ฝึกออกเสียงตามวิธีที่ได้อธิบายมาแล้ว โดยใช้กระจกเงาช่วย ผู้รับการฝึกอบรมจะฝึกเปล่งเสียงตามผู้วิจัยเพื่อฝึกเปล่งเสียงกับกระจกเงา เพื่อควาลักษณะการเปล่งเสียงเหมือนกับผู้วิจัยหรือไม่ ถ้าเหมือนแสดงว่าออกเสียงถูกต้อง การแก้ไขตามวิธีนี้ปรากฏว่าได้ผลดีเพราะผู้รับการฝึกอบรมที่มีปัญหาในการพูดออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจนขึ้น

(โปรดดูแผนภูมิเพื่อใช้ฝึกการออกเสียงภาษาไทยตามแนวสัทศาสตร์ในภาคผนวก)

การสอนวิชาครูเบื้องต้น

ผู้วิจัยไม่ได้สอนวิชาครูเบื้องต้นแยกต่างหากเป็นอีกวิชาหนึ่ง แต่ใช้วิธีสอดแทรกเข้าไปในการสอนวิชาฟังและพูดภาษาไทย ทั้งนี้ เพราะในการฝึกอบรมมีชั่วโมงสอนเฉพาะเนื้อหาวิชาภาษาไทยเท่านั้น แต่ต้องเน้นวิธีสอนภาษาไทยควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมสามารถสอนตามเนื้อหาวิชาภาษาไทยนั้น ๆ ได้เมื่อออกไปปฏิบัติหน้าที่

ระยะที่สอง ฝึกให้ทดลองสอนแบบจุลภาค (Micro-Teaching) เมื่อได้อธิบายวิธีสอนตลอดจนสาธิตการสอนให้ผู้รับการฝึกอบรมได้ศึกษาและสังเกตการสอนจนเป็นที่แน่ใจว่าผู้รับการฝึกอบรมเกิดความมั่นใจในการสอนบ้างแล้ว จึงให้ผู้รับการฝึกอบรมทดลองสอนบทเรียนสั้น ๆ ที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับแบบเรียน และใช้คู่มือครูวิชาฟังและพูดภาษาไทย

ที่แจกให้เป็นแนวทางและเนื่องจากผู้รับการฝึกอบรมมีจำนวนมาก การทดลองจึงแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ละ สามคน แต่ละกลุ่มสอนเรื่องเดียวกัน โดยแบ่งกันสอนเป็นคอน ๆ เช่น คนที่ 1 สอนขั้นนำ คนที่ 2 สอนขั้นสอน และคนที่ 3 สอนขั้นสรุป ผู้รับการฝึกอบรมแต่ละกลุ่มจะทำงานร่วมกัน ในการเตรียมการสอนและทำอุปกรณ์ทดลองจนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเนื่องจากมีความจำกัดในเรื่องเวลาจึงไม่สามารถจัดให้ผู้รับการฝึกอบรมได้มีประสบการณ์ในการสอนวิชาฟังและพูดภาษาไทยทุกชั้นของการสอนได้ แต่ผู้วิจัยเชื่อว่าผู้รับการฝึกอบรมอาจจะได้รับประสบการณ์ในการสอนชั้นอื่น ๆ ที่ไม่ได้รับจากการทดลองสอนวิชาฟังและพูดภาษาไทย จากการทดลองสอนวิชาอื่น ๆ เมื่อสิ้นสุดการทดลองสอนแต่ละครั้ง ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบรมที่สมัครเป็นนักเรียนได้วิจารณ์การสอนของผู้รับการฝึกอบรมที่เป็นผู้สอน และผู้วิจัยจะเป็นผู้สรุปการสอนพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปรับปรุงในการสอนครั้งต่อไป

การที่ได้จัดให้ผู้รับการฝึกอบรมมีประสบการณ์ในการทดลองสอนนี้จะช่วยให้ผู้รับการฝึกอบรมมีความคุ้นเคยกับการสอนและมีความมั่นใจในการสอน ตลอดจนทำให้ผู้รับการฝึกอบรมได้มองเห็นปัญหาในการสอนฟังและพูดภาษาไทยเพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมตัวที่จะออกไปสอนจริง นอกจากนี้ยังเป็นการทดลองเทคนิควิธีสอนตามที่ได้ศึกษาจากผู้วิจัยและยังเป็นการฝึกการทำงานร่วมกันอีกด้วย

ระยะที่สาม ให้ออกฝึกสอน (Practice Teaching) เมื่อได้รับความรู้ภาควิชาสามัญและภาควิชาครูเบื้องต้นครบถ้วนเป็นเวลา 2 เดือนแล้ว จึงจัดให้ผู้รับการฝึกอบรมออกไปฝึกสอนวิชาภาษาไทยแก่เด็กชาวเขาที่โรงเรียนสังวาลย์วิทยา และโรงเรียนบ้านแม่ลาย ตำบลแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยแบ่งการฝึกสอนออกเป็น 2 รุ่น คือ

รุ่นที่ 1 ได้แก่ผู้รับการฝึกอบรมที่อยู่ในกลุ่มเก่าแก่ กับกลุ่มใหม่อ่อนจำนวน 40 คน ฝึกสอนตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2518 ถึงวันที่ 15 มกราคม 2518 รวม 9 วัน

รุ่นที่ 2 ได้แก่ผู้รับการฝึกอบรมที่อยู่ในกลุ่มใหม่แก่กับกลุ่มเก่าอ่อนจำนวน 40 คน ฝึกสอนตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2518 ถึงวันที่ 24 มกราคม 2518 รวม 7 วัน

การฝึกสอนได้จัดแบ่งเด็กชาวเขาแต่ละชั้นออกเป็นกลุ่มย่อยหลายกลุ่ม เพื่อให้เพียงพอกับจำนวนผู้รับการฝึกอบรม แต่ละกลุ่มมีผู้รับการฝึกอบรมหลายคนช่วยกันสอนและสอนประจำกลุ่มนั้นไปตลอดการฝึกสอน โดยใช้แบบเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กชาวเขาของแผนกวิชาประถมศึกษาและใช้คู่มือครูที่แจกให้เป็นแนวทาง เมื่อรุ่นที่ 1 ออกฝึกสอน รุ่นที่ 2 ต้องเรียนเพิ่มเติมในสิ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าผู้รับการฝึกอบรมควรจะรู้นอกเหนือจากที่ได้เรียนมาแล้ว และเมื่อรุ่นที่ 2 ออกฝึกสอน รุ่นที่ 1 ต้องกลับมาเรียนเช่นเดียวกัน

การคัดเลือกและจัดแบ่งผู้รับการฝึกอบรมให้ฝึกสอนพิจารณาจากความรู้วิชาสามัญ ประสพการณ์ในการสอน และการทำงานร่วมกัน ดังนี้ คือ

รุ่นที่ 1 ผู้รับการฝึกอบรมที่มีความรู้วิชาสามัญดี มีเทคนิคการสอนดีและมีประสบการณ์ในการสอน ซึ่งได้แก่ผู้รับการฝึกอบรมกลุ่มเก่าแก่ สอนคู่กับผู้รับการฝึกอบรมที่มีความรู้วิชาสามัญต่ำและยังไม่มีประสบการณ์ในการสอนซึ่งได้แก่กลุ่มใหม่อ่อน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมกลุ่มเก่าแก่ได้ช่วยเหลือแนะนำผู้รับการฝึกอบรมกลุ่มใหม่อ่อน

รุ่นที่ 2 ผู้รับการฝึกอบรมที่มีความรู้วิชาสามัญดี แต่ยังขาดประสบการณ์ในการสอน ซึ่งได้แก่กลุ่มใหม่แก่ สอนคู่กับผู้รับการฝึกอบรมที่มีความรู้วิชาสามัญต่ำแต่มีประสบการณ์ในการสอน ซึ่งได้แก่กลุ่มเก่าอ่อน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมที่มีความรู้วิชาสามัญดีและผู้รับการฝึกอบรมที่มีประสบการณ์ในการสอนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

การฝึกสอนวิชาภาษาไทยของผู้รับการฝึกอบรมทุกคนได้รับการควบคุมและนิเทศจากผู้วิจัยและนายอรุณ กิ่งจันทร์ อย่างใกล้ชิด โดยผู้วิจัยใช้แบบนิเทศการสอนของแผนกวิชาประถมศึกษาและแบบนิเทศการสอนแบบปรนัย (ระบบแฟลนเคอร์ส) ของแผนกวิชาประถมศึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแนะนำในการเตรียมการสอนและการใช้อุปกรณ์ เพื่อแก้ไขปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นอย่างรวดเร็ว

การปฏิบัติงานด้านการฝึกอบรมตลอดเวลา 3 เดือน ตามหลักภารกิจกล่าว นอกจากจะทบทวนความรู้ภาษาฟังและพูดภาษาไทยและสอดแทรกความรู้วิชาครูเบื้องต้นแล้ว ยังได้ฝึกให้ผู้รับการอบรมมีทักษะและประสบการณ์อื่น ๆ เช่น การพูดทำเสียงในกิจกรรมเลือกหัวหน้า การอ่านข่าวในตอนเช้า การอภิปราย การจัดป้ายนิเทศ จัดนิทรรศการ การฝึกทำอุปกรณ์ต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมสันทนาการที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของชาวเขา นอกจากนี้ยังใช้เวลาว่าง

หลัง เลิกเรียนฝึกทักษะฟังและพูดภาษาไทยให้แก่ผู้รับการฝึกอบรมที่มีปัญหาในการฟังและพูดภาษาไทยอีกด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การฝึกอบรมครูช่วยสอนเด็กชาวเขาคั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ประการ คือ

1. ใช้แบบทดสอบวิชาฟังและพูดภาษาไทย และแบบทดสอบวิชาครูเบื้องต้นวัดความรู้ความสามารถของผู้รับการฝึกอบรม ก่อนและหลังการฝึกอบรม
2. ใช้แบบประเมินผลการฝึกสอน ซึ่งปรับปรุงจากแบบประเมินผลการฝึกสอนของคณะครุศาสตร์และแบบนิเทศการสอนแบบปรนัยซึ่งดัดแปลงมาจากระบบแฟลนเคอร์รี่ วัดความสามารถในด้านการฝึกสอนของผู้รับการฝึกอบรม
3. ใช้แบบประเมินผลหนังสือแบบเรียนวิชาฟังและพูดภาษาไทย ประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจเนื้อหาในหนังสือแบบเรียนและความมั่นใจในการสอนเนื้อหาในหนังสือแบบเรียนดังกล่าว

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีดังกล่าวได้แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Variance) แบบสองทางเมื่อตัวอย่างประชากรซ้ำกันทุกรายการ ทดสอบค่า F (F-test) ทดสอบค่า t (t-test) และทดสอบค่าไคสแควร์ (χ^2)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย